

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἄλογο καὶ τοῦ ρ. σέρνω. Παρά Σομ. ἄλογοσύρνω.

1) Δένω τινά εἰς τὴν οὐρὰν ἵππου, ὑπὸ τοῦ ὁποίου συρόμενος κατὰ γῆς φονεύεται Ζάκ. Κέρκ. Κύθν. Νάξ.: *Ἡξίξε νὰ τὴν ἀλοοσύρουνε* Νάξ. || *Ἀσμ.

*Ἐκεῖ ἔπιακε τὴ μάνα του καὶ τὴν ἀλογοσέρνει, τὴν ἔκαμε κλωνὶ κλωνὶ σὰν τὸ κλωνὶ τὸ σ'τάρι Κέρκ. 2) Σύρω τινά κατὰ γῆς ὡς ὁ ἵππος τὸν πεσόντα ἀναβάτην Ἦπ. —Λεξ. Βλαστ. 3) Φέρω φορβάδα εἰς ἵππον πρὸς ὁχείαν Κρήτ.

άλογοσίδερο τό, ἑνιαχ. ἀλουγοσιδερου Θεσσ.

Ἐκ τῶν οὐσ. ἄλογο καὶ σίδερο.

Συνήθως εἰς τὸν πληθ., οἱ διὰ σιδηρᾶς ἀλύσεως συνδεδεμένοι σιδηροὶ κλοιοί, διὰ τῶν ὁποίων περιβάλλουν τοὺς δύο ἐμπροσθίους πόδας τῶν ἵππων ἢ ἡμιόνων καὶ ἀφίουν αὐτοὺς ἐλευθέρους πρὸς νομὴν.

άλογόσταβλος ὁ, ἑνιαχ. ἀλουγόσταβλους Μακεδ. (Καταφύγ.)

Ἐκ τῶν οὐσ. ἄλογο καὶ στάβλος. Ἦ λ. καὶ παρὰ Βλάχ.

Στάβλος ἵππων, ἵπποστάσιον. Συνών. ἀλογόστανη.

άλογόστανη ἡ, ἑνιαχ. ἀλουγόσταφ' Στερελλ. (Αἰτωλ.)

Ἐκ τῶν οὐσ. ἄλογο καὶ στάνη.

*Ἀλογόσταβλος, ὁ ἰδ.

άλογόστριγγλα ἡ, Ζάκ.

Ἐκ τῶν οὐσ. ἄλογο καὶ στρίγγλα.

Βάρβαρος καὶ κακεντρεχῆς γυνή.

άλογόστροφος ὁ, Δαρδαν. Ἦπ.

Ἐκ τῶν οὐσ. ἄλογο καὶ στροφος.

Ἦ νόσος εἰλεὸς τῶν κτηνῶν. Συνών. καρδόπονος, κοιλόπονος. [**]

άλογοσύρτης ὁ, Ἦπ. —Λεξ. Μ. Ἐγκυκλ. ἀλουγοσύρτ'ς Θεσσ. Μακεδ. (Καταφύγ. Κοζ.) Στερελλ. (Αἰτωλ.) ἀλογοσύρτης Πελοπ. (Ἀρχαδ. Δημητσάν. Καλάβρυτ. Λακων. Λάστ. Οἶν.) κ. ἄ. —Λεξ. Βλαστ.

Ἐκ τῶν οὐσ. ἄλογο καὶ σύρτης.

1) Ὁ κλέπτης ἵππων κυρίως, ἀλλὰ καὶ ἡμιόνων καὶ ὄνων καὶ ἐν γένει ὁ ζυφοκλέπτης ἐνθ' ἄν. Πβ. ἄλογο-κλέφτης. 2) Ὁ ὑποθάπων καὶ ὑποβοηθῶν τοὺς κλέπτας τῶν ἵππων Πελοπ. (Καλάβρυτ.)

άλογοταγή ἡ, ἑνιαχ. ἀλογοταή Κεφαλλ.

Ἐκ τῶν οὐσ. ἄλογο καὶ ταγή.

Ὁ ὡς τροφή τῶν ἵππων χρησιμεύων δημητριακὸς καρπός: *Ἐχεις κόμμοδο νὰ κοιμηθοῦμε καὶ χρυσὸ σταμνὶ νὰ λουτροκοπηθοῦμε καὶ ἀλογοταγὴ νὰ φάνε τὰ ἀλογομούλαρά μας; (κόμμοδο=μέρος κατάλληλον. Ἐξ ἐπιδ.)*

άλογοτόμαρο τό, σύνθηθ.

Ἐκ τῶν οὐσ. ἄλογο καὶ τομάρι.

Δέρμα ἵππου. Συνών. ἀλογοπέτσι.

άλογότορος ὁ, Ἦπ.

Ἐκ τῶν οὐσ. ἄλογο καὶ τορός.

Ἰχθυὸς τῆς ὀπλῆς ἵππου. Συνών. ἀλογάχναρο, ἀλογοκοπός, ἀλογοπάτημα 2, ἀλογοπατημιά, ἀλογοπατησιά, ἀλογοπεταλγά.

άλογοτρίβητος ἐπίθ. ἀμάρτ. ἀλοοτρίβιστος Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. *λογοτρίβητος <λογοτρίβω, παρ' ὁ καὶ λογοτρίβίζω.

Ὁ μὴ φιλονικήσας πρὸς τινά, ὁ μὴ ἐρίσας.

άλογότριχα ἡ, κοιν.

Ἐκ τῶν οὐσ. ἄλογο καὶ τρίχα.

1) Ἡ τρίχα τοῦ ἵππου καὶ δὴ τῆς οὐρᾶς αὐτοῦ κοιν. 2) Τὸ ἐκ τριχῶν ἵππου κατασκευαζόμενον νῆμα, διὰ τοῦ ὁποίου προσδένεται τὸ ἄγκιστρον Σῦρ.

άλογότσαππα ἡ, ΘΖουμπουλ. Πρακτ. γεωργ. 227.

Ἐκ τῶν οὐσ. ἄλογο καὶ τσάππα.

Εἶδος ἐλαφροῦ ἀρότρου, συνήθως ἐκ πέντε μικρῶν ὑνίων, χρησιμεύον διὰ τὸ σκάλισμα ἀμπελώνων, δεινδρώνων, βάμβακος, ἀραβοσίτου κττ., ὅταν εἶναι ταῦτα κατὰ σειρὰς φυτευμένα.

άλογότσουλο τό, ἑνιαχ. ἀλογότσολο Θράκ. (Σαρ-εκκλ.) ἀλουγότσιουλου Θράκ. (Σουφλ.)

Ἐκ τῶν οὐσ. ἄλογο καὶ τσοῦλι.

Κάλυμμα τῆς ράχεως ἵππου.

άλογούδι τό, ἑνιαχ. ἀλουγούδ' Θράκ. (Ἀδριανούπ.) Μακεδ. (Σέρρ. Χαλκιδ.)

Ὑποκορ. τοῦ οὐσ. ἄλογο διὰ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -οῦδι.

Ἰππος μικρὸς τὴν ἡλικίαν ἢ μικρόσωμος. Συνών. ἀλογάκι 1, ἀλογατάκι 1, ἀλογόπουλλο, ἀλογούτσι.

άλογούτσα ἡ, Πόντ. ἀλεγούτσα Πόντ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἄλογο, παρ' ὁ καὶ ἄλεγο, καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -οῦτσα.

Τὸ ἐντομον ἀλογάκι 3, ὁ ἰδ. [**]

άλογούτσι τό, Καλαβρ. (Μπόβ.)

Ὑποκορ. τοῦ οὐσ. ἄλογο διὰ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -οῦτσι.

*Ἀλογούδι, ὁ ἰδ.

άλογοφαγᾶς ἐπίθ. Θράκ. —Λεξ. Αἰν.

Ἐκ τῶν οὐσ. ἄλογο καὶ φαγᾶς.

1) Ὁ τρώγων κρέας ἵππου. Εὐχρηστος ἢ λ. σκωπτικῶς προελθοῦσα ἐκ παραδόσεως. Οὕτω ἀλογοφαγᾶδες καλοῦνται οἱ κάτοικοι τοῦ χωρίου Σκεπαστοῦ Θράκης ὑπὸ τῶν περιοίκων ὡς φαγόντες τὸ εἰς ἄλογον μεταμορφωθὲν λάφι τοῦ Θεοῦ. 2) Ἰσχυρὸς (ὁ δυνάμενος δηλ. νὰ φάγῃ ὁλόκληρον ἄλογο) Λεξ. Αἰν.

άλογοφάγισσα ἡ, Κορ. Ἦτ. 4,9 καὶ 17 —Λεξ. Αἰν. ἀλογοφάισσα Τήν. Χίος —Λεξ. Βλαστ. ἀλ'γουφάισσα Τήν. ἀλεοφάισσα Μύκ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. *άλογοφαγᾶς* διὰ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ισσα.

1) Ἡρώϊς παραμυθίου τρώγουσα ἵππους Τῆν. : *Εἶπεν ἡ μάγισσα* ὅτι τὸ παιδί αὐτὸ θὰ γένη *άλογοφάισσα*. *Ἦτανε μωρουδάκι καὶ κάθε βράδυ ἐχάνετο ἓνα ἄλογο...* Πηγαί' ὁ μικρὸς (ἐνν. υἱὸς) καὶ βλέπ' τὴ μικρὴ ἀδερφή του καὶ πηγαίνει καὶ τρώγει τὸ καλύτερο ἄλογο (ἐκ παραμυθ.) 2) Γυνὴ ἔχουσα χαρακτηῖρα καὶ ἦθος ἀνδρὸς ἀγριοτρόπου Κορ. ἐνθ' ἄν. β) Γυνὴ ἀναιδὴς καὶ ἄσεμνος Χίος — Κορ. ἐνθ' ἄν. — *Λεξ. Αἰν. Βλαστ.* Συνών. *βρόμα, βρομογυναῖκα, παλαιογυναῖκα, παστρικειὰ* (ἰδ. *παστρικός*), *πατσαβούρα*. 3) Γυνὴ πλεονέκτις, ἄρπαξ Μύκ.

άλογοφόρτι τό, *άλογοφόρτιν* Πόντ. (Κερασ. Οἰν.) *άλογοφόρτιν* Πόντ. (Κερασ.) *άλογοφόρτι* πολλαχ. καὶ Πόντ. (Οἰν.) *άλογοφόρτ' Πόντ.* (Ὁφ. Σάντ. Τραπ. Χαλδ.) *άλουγοφόρτ' Στερελλ.* (Αἰτωλ.)

Ἐκ τῶν οὐσ. *άλογο* καὶ *φορτί*.

Φορτίον ἵππου ἐνθ' ἄν. : *Ἐναν άλογοφόρτιν ξύλα Οἰν.* *Ἐνα άλογοφόρτ' ἀπίδᾶ* (ἀπίδια) Ὁφ. Συνών. *άλογεᾶ* 2.

άλογοφουρτούνα ἡ, Ζάκ. Πελοπν. (Δημητσάν. Καλάβρυτ.) κ. ἄ. *άλουγοφουρτούνα* Μακεδ. (Καταφύγ.) Στερελλ. (Αἰτωλ.)

Ἐκ τῶν οὐσ. *άλογο* καὶ *φουρτούνα*.

1) Ἡ βιαία καὶ σφοδρὰ κίνησις τοῦ ἵππου, τοῦ ὁποίου ἐπιβαίνει τις (μεταφ. ἐκ τοῦ θαλασσίου κλύδωνος) Ζάκ. Μακεδ. (Καταφύγ.) Πελοπν. (Δημητσάν.) : Γνωμ. *Κάλλιο θαλασσοφουρτούνα πέρι άλογοφουρτούνα Ζάκ.* 2) Μεγάλῃ τρικυμία (διὰ τὴν σημ. τοῦ ἀ' συνθετ. πβ. *άλογάνθρωπος*, ἔτι δὲ καὶ τὰ ἀρχ. σύνθετα ἱππόκρημνος, ἱππόπορνος κλπ., εἰς τὰ ὁποῖα ὁμοίαν σημ. ἔχει ἡ λ. ἵππος) Πελοπν. (Καλάβρυτ.)

άλογόχορτο τό, Πελοπν. (Ἀνδρίτσ. Δημητσάν. Τριφυλ.)

Ἐκ τῶν οὐσ. *άλογο* καὶ *χόρτο*.

Τὸ φυτὸν ποταμογείτων ὁ νηχόμενος (potamogeton patans) τῆς τάξεως τῶν ναῖδωδῶν (naiadaceae), κτηνοτροφικόν. [**]

***άλοεύω**, *άλοχεύω* Ἡπ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. *άλόη*, παρ' ὁ καὶ *άλόχη*.

Προξενῶ εἰς τινα λύπην, πικραίνω.

άλόη ἡ, Ἀνδρ. Κύπρ. Ρόδ. — *Λεξ. Βλαστ.* *άλοή* Εὐβ. Ζάκ. Ἡπ. Θήρ. Θράκ. Ἰόνιοι Νῆσ. (Κεφαλλ. κ. ἄ.) Πελοπν. (Καλάβρυτ. Μεσσ.) Χίος — *Λεξ. Βλαστ.* *άλουή* Εὐβ. Ἰόνιοι Νῆσ. Στερελλ. (Αἰτωλ.) *άλουλή* Κυδων. *άλόχη* Ἡπ.

Τὸ ἀρχ. οὐσ. *άλόη*.

1) Τὸ φυτὸν ἄλόη ἡ ἀληθινὴ (aloë vera ἡ vulgaris) Ἡπ. Κύπρ. Στερελλ. (Αἰτωλ.) κ. ἄ. Συνών. *άλᾶς*. 2) Τὸ φυτὸν ἀγαυὴ ἡ Ἀμερικανικὴ (agave Americana) Θήρ. κ. ἄ. Συνών. *ἀθάνατος* 1, *ἀμάραντος*, *σκιλλοκάρα*. 3) Τὰ ὡς ἄλόη πικρὰ *θερμοβότανα* ἢ *θερμόχορτα*, τῆς τάξεως τῶν γεντιανωδῶν (gentianaceae), ἀντιπυρετικά φάρμακα τοῦ λαοῦ α) Ἐρυθραία τὸ κενταύριον (erythraea centaureum), τὸ μικρὸν κενταύριον τοῦ Διοσκορ. (3,7) Ζάκ. Κεφαλλ. Συνών. *ἄσπρο χαμόμηλι* (ἰδ. *χαμόμηλο*), *πιασμόχορτο*, *πικρόχορτο*,

ριγόχορτο, *φαρμακούλλι*. β) Ἐρυθραία ἡ λεπτοανθής (erythraea tenuiflora) Κεφαλλ. Συνών. *μικρὸ καλογεράκι* (ἰδ. *καλογεράκι*), *φαρμακούλλι*. 4) Τὸ πικρὸν βότανον γεντιανὴ ἡ κιτρίνη (gentiana lutea) τῆς τάξεως τῶν γεντιανωδῶν (gentianaceae). Συνών. *γεντιανή*. 5) Ἡ ἄλόη τῶν φαρμακείων, ἐκ τοῦ ὁποῦ διαφόρων εἰδῶν ἄλόης τῆς τάξεως τῶν λειριωδῶν (liliaceae) τῶν Ἰνδιῶν καὶ τῆς Ἀφρικῆς ἐνθ. ἄν. : Φρ. *Τὸ στόμα μου εἶναι ἄλοή* (πικρὸν ὡς ἄλόη) Εὐβ. Ὁ *καφὲς* εἶναι *άλοῆς φαρμάκιος* Μεσσ. *Μ' ἤδραν βάσανα κὶ ἄλοῆς* Καλάβρυτ. *Κακὴ ἄλόχη!* (ἀρὰ πρὸς λαίμαργον) Ἡπ. || Φρ. παροιμ.

Ἐγλύκαναν οἱ ἄλοῆς κ' ἐπρίκισαν τὰ μέλι (ἐπὶ τῆς προόδου ἀναξίων) Ἰόνιοι Νῆσ. Συνών. **άλόι*, *άλός*. Πβ. *ἀγκισοή*, *φαρμάκι*, *χολή*. [**]

***άλόι** τό, *άλόχι* Ἡπ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. *άλόη*.

Ἀλόη 4, ὁ ἰδ. [**]

άλοιφᾶτος ἐπίθ. Πελοπν. (Γορτυν.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. *άλοιφή* καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ᾶτος.

Ἐκεῖνος τοῦ ὁποίου ἡ ἐπιφάνεια ἐπιχρίεται δι' ἄλοιφῆς πρὸς ἔμφραξιν τῶν πόρων, ἐπὶ πηλίνου ἀγγείου : *Ἀλοιφᾶτο ἀγγεῖο*. Συνών. *άλοιφένιος*.

άλοιφέας ἐπίθ. Πόντ. (Κερασ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. *άλοιφή* καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -έας, δι' ἣν ἰδ. -εᾶς.

1) Ὁ χρίων διὰ κονιάματος τοὺς τοίχους, χρίστης.

2) Μεταφ. κόλαξ. Πβ. *άλοιφόπιττα*, *άλοιφούτσα*.

άλοιφένιος ἐπίθ. Κύθν. Χίος

Ἐκ τοῦ οὐσ. *άλοιφή* καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ένιος.

Ἀλοιφᾶτος, ὁ ἰδ., ἐνθ' ἄν. : *Τσουκάκι άλοιφένιο* Κύθν.

άλοιφή ἡ, κοιν. καὶ Πόντ. (Κερασ. Χαλδ.) *ἀλ'φή* βόρ. ἰδιώμ. *άλοιθὴ* Τσακων.

Τὸ ἀρχ. οὐσ. *άλοιφή*.

1) Βούτυρον ἡ λίπος χοίρου Εὐβ. Στερελλ. (Αἰτωλ.) κ. ἄ. : *Τοῦ φαεῖ ἡ ἀλ'φή τοῦ φκειάν' Αἰτωλ. Θέλ' πολλὴ ἀλ'φή γιὰ νὰ γέν' καλὸ τοῦ φαεῖ αὐτόθ.* Ἡ σημ. καὶ ἀρχ.

β) Ἐλαιον Ἡπ. (Τσαμαντ. κ. ἄ.) 2) Φαρμακευτικὴ συσκευασία ἐκ λίπους καὶ ἄλλων οὐσιῶν θεραπευτικῶν, διὰ τῆς ὁποίας χρίεται πάσχον μέλος τοῦ σώματος πρὸς θεραπείαν κοιν. καὶ Πόντ. (Κερασ. Χαλδ.) : *Ἀλοιφή γιὰ πληγὲς - γιὰ μάτια - γιὰ σπυρτιά κοιν.* *Ἀλοιφή γιὰ μαγισίλι - γιὰ ψωροφύτη* Κρήτ. *Ἀλοιφή τῆς φωτιᾶς* (ἄλοιφή δι' ἐγκαύματα. Συνών. *κεραλοιφή*) Ἀθῆν. 3) Χυμικὸν μεῖγμα, διὰ τοῦ ὁποίου γίνεται ἡ γάνωσις τῶν πηλίνων ἀγγείων πολλαχ. : *Χάλασεν ἡ ἄλοιφή τοῦ τσουκαλιοῦ ἀπὸ μέσα* Ἀνδρ. Πβ. *άλοιφᾶτος*, *άλοιφένιος*, *άλοιφώνω*.

4) Χυμικὸν μεῖγμα, διὰ τοῦ ὁποίου καθαρίζονται τὰ ὀρειχάλκινα ἢ σιδηρὰ πράγματα Ἀθῆν. Θράκ. (Κομοτ.) Κεφαλλ.

άλοιφόπιττα ἡ, Θράκ. (Σηλυβρ.) κ. ἄ. — *Λεξ. Μ.* *Ἐγκυκλ. ἀλ'φόπιττα* Ἡπ.

Ἐκ τῶν οὐσ. *άλοιφή* καὶ *πίττα*.